

har været underkastet en grundig Behandling i Udvalget i Modsætning til tidligere, da man i det væsentlige indskrænkede sig til at drøfte Beløbets Størrelse og ikke de Principper, som burde lægges til Grund for denne Sags Udvikling. Udvalgets Medlemmer har været ude for at se paa forskellige Byggeforeningshuse i Københavns Omegn og har ligeledes gjort sig bekendt med forskellige Planer for nye Foretagender, som er under Opsejling i Hovedstadens Omegn, og jeg tror, jeg tør sige, at Udvalgets Medlemmer har lært en Del af disse forskellige Besøg hos Byggeselskaberne. Endvidere har vi, som det fremgaar af Betænkningen, fra andre Lande samlet nogle ret værdifulde Oplysninger om Statens og Kommunernes Stilling til Boligsagen, og jeg vil anbefale ærede Medlemmer at gøre sig bekendt med disse Oplysninger, særlig med de Meddelelser, som findes fra Østerrig, hvor der er vedtaget en ny Lov, hvoraf vi vil kunne lære meget i Retning af videre Arbejde paa denne Sag. Endvidere har vi i Betænkningen aftrykt 2 Andragender, som er sendte os, det ene fra Dansk Haveboligforening og det andet fra københavnske Byggeforeninger, og det vilde være ønskeligt, om de Principper, som er fremførte i disse Andragender, kunde bidrage til i alt Fald at vække nogen Forhandling om hele denne Sag. Jeg tror, at en Debat om Boligsagen tiltrænges her i Landet, ikke mindst her paa Rigsdagen, den vilde sikkert kunne bidrage til en sund og kraftig Udvikling af Lovgivningen om denne Sag.

Udvalget er enigt om, at Tilvejebringelsen af billige og sunde Boliger for Smaafolk er en social Opgave af Betydning, men Udvalget har ikke kunnet gaa saa vidt, som det krævedes af Socialdemokratiet ved Lovforslagets første Behandling. De Krav, der stilledes, var navnlig Anbringelse af Laanene i sekundære Prioriteter og en Fordobling af det aarlige Beløb, som stilles til Raadighed til Udlaan til Byggeforeninger. Udvalget har imidlertid med Tilslutning af den højtærede Finansminister stillet en Del Ændringsforslag til Lovforslaget. For det første har det foreslaaet, at der for de her omtalte Laan gives Afdragsfrihed i 5 Aar fra Laanets Stiftelse, for det andet, at der ansættes et særligt Tilsyn for de Byggeforeninger, som ansøger om Laan, og at der ydes en ret betydelig Stempellettelse ved Udstedelse af Skøde og Afslutning af Købekontrakt og Stempelfrihed for Panteobligationer for de Beløb, der ud-

laanes af Staten i disse Huse, og Fri-tagelse fra andre offentlige Afgifter. Det er for øvrigt en Bestemmelse, som er lig den, der findes i Loven om Oprettelse af Husmandsbrug. Endvidere foreslaar vi, ogsaa med Tilslutning af den højtærede Minister, at det Beløb, som hvert Aar stilles til Raadighed, forhøjes med 100,000 Kr., saa at der i alt bliver $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til Disposition hvert Aar. Endvidere foreslaar vi, at Loven kun skal gælde i 3 Aar, og naar hertil kommer den af den højtærede Minister foreslaaede forhøjede Laanegrænse: 80 pCt., er Udvalget af den Formening, at Loven vil betyde et Fremskridt fra den ret sparsomme Lovgivning, vi hidtil har haft paa dette Omraade.

Med Hensyn til Bestemmelsen i § 3 om, at fremkommet Overskud skal anvendes „til Fremme af Foreningens Formaal“, som det hedder, skal jeg tillade mig paa Udvalgets Vegne at udtale, at vi mener, at der til dette Overskud bør regnes al den Værdiforøgelse, som ikke er en Følge af Forbedring ved Ejendommene, Afdrag paa Prioriteter o. s. v., og vi haaber, at den højtærede Minister ved det Tilsyn, der fremtidig vil blive, og som Udvalget for øvrigt tillægger stor Betydning, vil drage Omsorg for, at Bestemmelsen om Anvendelse af Overskuddet virkelig kan faa praktisk Betydning, saa at Lysten til at drive Spekulation ved Salg af disse Byggeforeningshuse i størst mulig Grad kan hemmes. I øvrigt ligger det i Ministerens Haand at bestemme over Formen for Byggeforeningernes Vedtægter paa Grundlag af denne Lov, og jeg vil meget bede den højtærede Minister om at overveje, hvorvidt det er muligt ved disse Vedtægter eller ved Hjælp af Tilsynet at tage Forholdsregler, som kunde bidrage til at gennemføre en god og smagfuld Arkitektur for Byggeforeningshusene.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa Udvalgets Vegne anbefale de stillede Ændringsforslag til Vedtagelse her i Tinget.

Hvad Spørgsmaalet om Socialdemokraternes Stilling til denne Lov angaar, vil jeg sige, at man jo ved, at vi ønsker at gaa videre i denne Sag, end her er sket. Vi mener, at det under visse Forhold er nødvendigt, at Kommunerne griber direkte ind for at tilvejebringe gode og sunde Boliger for Arbejdere og Smaafolk, men for øvrigt ønsker vi ogsaa, hvilket vi har vist ved vort Arbejde med dette Lovforslag, at støtte enhver fornuftig Bestræbelse i saa Henseende af Korporationer og Selskaber. Og da vi er af den Me-